

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра туризму і географії

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

**Методичні матеріали для забезпечення самостійної
та індивідуальної роботи**

студентів денної форми навчання
спеціальності 106 «Географія»
освітнього ступеня «Бакалавр»

Мукачево
МДУ-2019

УДК 911.3:33+30(072)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету*

протокол № __ від _____ 2019 р.

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри туризму і географії
протокол № від 25.02.2019 р.*

Укладач

Лужанська Т.Ю. - к.геогр.н., доцент кафедри туризму і географії МДУ
П'ятка Н.С. – старший викладач кафедри туризму і географії МДУ

Рецензент

Мілашовська О.І. - д.е.н., професор кафедри готельно-ресторанної справи
МДУ

РЗ1

Регіональна економічна і соціальна географія: методичні матеріали для забезпечення самостійної та індивідуальної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 106 «Географія» ОС «Бакалавр» / укладачі Т.Ю. Лужанська, Н.С. П'ятка – Мукачево: МДУ, 2019. - 54 с. (2,7 д.а.)

Анотація.

Методичні рекомендації містять вступ, тестові завдання, матеріали для забезпечення і організації самостійної та індивідуальної роботи студентів, рекомендовану літературу.

© МДУ, 2019

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»	7
Методичні вказівки до виконання СРС	17
Теми самостійної роботи студентів та завдання до них	23
Номенклатура з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»	42
Матеріали для забезпечення та організації індивідуальної роботи студентів	45
Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи студентів	48
Перелік питань до екзамену з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»	51
Рекомендована література з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»	53

ВСТУП

Регіональна економічна і соціальна географія світу є складовою частиною соціально-економічної географії і являє собою науку про закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у конкретних регіонах та країнах світу. Навчальна дисципліна синтезує соціально-економічні та екологічні аспекти розвитку країн та регіонів, що виявляються як у просторі, так і за часом. Використовує такі загальні методологічні підходи, як просторовість, комплексність, глобальність, конкретність.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного розуміння сучасних соціально-економічних і суспільно-політичних процесів в різних країнах і регіонах світу. Мета дисципліни – дати комплексні економіко-географічні знання про особливості процесів формування політичної карти світу на сучасному етапі. Навчити студентів аналізувати економічну та соціальну специфіку всіх регіонів світу за типовою географічною схемою, що охоплює склад, економіко-географічне положення, природні умови та ресурси, населення, макроекономічні параметри розвитку і роль регіонів та окремих країн у світовому господарстві, зовнішньоекономічних зв'язках.

Основними **завданнями** вивчення даної дисципліни є:

- схарактеризувати динаміку, тенденції, закономірності та перспективи соціальних, економічних та політичних процесів у регіонах світу;
- дати комплексну суспільно-географічну характеристику зарубіжних країн світу за регіонально-континентальним принципом, зокрема проаналізувати природно-ресурсний потенціал, населення, галузеву та територіальну структуру господарства, зовнішньоекономічні зв'язки зарубіжних країн;
- охарактеризувати особливості розміщення продуктивних сил у межах окремих регіонів, умови та особливості їх розвитку;
- визначити особливості просторової організації суспільства;
- розглянути транспортні й інфраструктурні мережі та системи;
- провести комплексні суспільно-географічні порівняння різних країн та регіонів світу.

Об'єктом дослідження регіональної економічної і соціальної географії виступає суспільство і його складові – регіональне господарство, населення регіонів світу, територіальні соціальні структури, світогосподарські зв'язки, міжнародний поділ праці тощо.

Предметом дослідження регіональної економічної і соціальної географії є особливості й закономірності просторової організації суспільства та його складових на рівні регіонів світу. Вивчення соціально-економічних процесів у територіальному вимірі передбачає вивчення їх з позицій розміщення, взаєморозташування, взаємодії і просторових відносин, причинно-наслідкових зв'язків. Предметом дослідження даної навчальної дисципліни виступають географічні проблеми просторової організації регіональної економіки, сукупність проблем соціального розвитку в їх територіальному

виразі, територіальна організація соціального життя, просторові суспільні системи.

Після вивчення дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія» студенти оволодіють такими компетентностями, як: загальні, міжособистісні, системні, спеціальні.

Загальні компетентності: 1. Здатність до навчання. 2. Здатність до аналізу і синтезу. 3. Здатність розв'язання проблеми. 4. Здатність працювати самостійно. 5. Здатність управління інформацією. 6. Здатність застосовувати знання на практиці. 7. Здатність пристосовуватись до нових ситуацій. 8. Здатність до організації і планування. 9. Прийняття рішень. 10. Здатність до критики і самокритики.

Міжособистісні компетентності: 1) Уміння працювати у колективі та створювати здоровий психологічний клімат. 2) Здатність до критики та самокритики під час дискусії. 3) Здатність працювати в міждисциплінарній команді та спілкуватися з експертами з інших галузей. 4) Уміння донести до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід в галузі професійної діяльності. 5) Уміння проявляти толерантне ставлення до співробітників.

Системні компетентності: 1. Здатність отримувати, аналізувати й поширювати серед фахівців інформацію щодо регіонального розвитку країн світового ринку. 2. Здатність до пошуку шляхів вирішення складних практичних проблем у професійній сфері, які стосуються певних проблем регіональної політики країнами світового ринку. 3. Здатність застосовувати знання з питань регіональної економічної і соціальної географії у професійній діяльності.

Спеціальні (фахові) вміння (компетентності): 1. Оволодіти знаннями про особливості виділення історико-географічних регіонів світу. 2. Давати економіко-географічну оцінку розвитку регіонів світу. 3. Розкривати специфіку регіонального розвитку країн світового ринку. 4. Характеризувати рівень розвитку окремих держав та прогнозувати напрямки розвитку та оцінювати проблемні питання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання:**

- володіти суспільно-географічною термінологією та орієнтацію в сучасних процесах світового господарства, які суттєво впливають на географію господарських комплексів зарубіжних країн;
- знати особливості сучасної політичної карти світу, історико-географічних регіонів та типи зарубіжних країн за рівнем соціально-економічного розвитку;
- вміти виявляти особливості територіальної організації суспільства регіонів та країн світу;
- знати особливості природно-ресурсного потенціалу, населення, господарства субрегіонів та окремих країн, їх місце і роль у світовому господарстві, спеціалізацію окремих країн і субрегіонів світу в міжнародному поділі праці;

- складати комплексну соціально-економічну характеристику регіонів та окремих країн світу та порівняльні характеристики регіонів та країн світу (географічного положення, ресурсозабезпеченості, геодемографічних процесів, структури й особливостей розселення населення, галузевої й територіальної структури господарства тощо);
- визначати сучасні проблеми регіонального розвитку країн світу;
- знати основну географічну номенклатуру (центри видобутку корисних копалин, промислового виробництва, великі транспортні вузли та магістралі, світові порти тощо);
- творчо використовувати літературні, статистичні й Інтернет-джерела для підготовки повідомлень, рефератів, аналітичних записок тощо.

Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- **знати:** теоретичні засади регіональної економічної і соціальної географії, стан суспільно-географічного розвитку країн світу на етапі становлення постіндустріальних та інформаційних суспільств, проблеми їх розвитку, особливості інтеграції і формування галузево-територіальних структур, а також існуючі зв'язки та перспективи їх розвитку з Україною;

- **вміти:** аналізувати галузево-територіальну структуру країн в період встановлення постіндустріального, інформаційного суспільства, суспільно-географічні проблеми їх розвитку, визначати місце країн на економічній і політичній карті світу, порівнювати рівень суспільно-географічного розвитку країн та характеризувати їх територіальні відмінності.

Програма навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»

МОДУЛЬ 1. Формування політичної карти світу. Економіко - географічна характеристика країн Європи та Азії.

Тема 1. Вступ до дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»

Теоретичні і методологічні основи курсу «Регіональна економічна і соціальна географія». Історичні аспекти розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу. Об'єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу. Зв'язок регіональної економічної і соціальної географії світу з іншими науками.

Тема 2. Теоретичні аспекти дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу

Вчення про економіко-географічне положення. Вчення про міжнародний географічний поділ праці. Вчення про територіальну організацію суспільства й господарства (ТОСГ).

Тема 3. Політична карта світу. Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Типологія країн світу.

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи.

Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Імпорт робочої сили. Етапи і рівень економічного і соціального розвитку. Інтеграційні процеси. Європейський Союз – один з основних полюсів розвитку в сучасному світі. Проблема розширення ЄС. Науково-технічний і виробничий потенціал.

Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Аграрна політика ЄС. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Німеччина, Франція, Велика Британія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Південної Європи.

Північна Європа. Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність.

Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Швеція: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Південна Європа. Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Іспанія та Італія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи. Південно-Східна Європа.

Східна і Центральна Європа. Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Польща: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Південно-Східна Європа. Територія. Географічне положення. Політична карта регіону. Суспільний лад і державний устрій. Природні умови і ресурси. Населення. Георелігійна ситуація. Структура господарства. Енергетика. Обробна промисловість. Високотехнологічні виробництва. Сільське господарство. Транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Нематеріальна діяльність. Зовнішні зв'язки. Міжнародні послуги. Туризм. Природна і культурна спадщина. Внутрішні відмінності. Міста.

Болгарія і Хорватія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 7. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Центральної Азії. Південно-Західна Азія.

Північна та Центральна Азія. Економіко-географічна характеристика Азії. Загальні відомості про регіон Північна та Центральна Азія, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північної та Центральної Азії. Рекреація і туризм.

Казахстан: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Південно-Західна Азія. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Західної Азії. Рекреація і туризм.

Туреччина: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 8. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Азії.

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Азії. Рекреація і туризм.

Індія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 9. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Азії.

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південно-Східної Азії. Рекреація і туризм.

Індонезія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі.

Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 10. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Східної Азії. Рекреація і туризм.

Японія: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Промисловість та її галузі. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

МОДУЛЬ 2. Економіко - географічна характеристика країн Північної та Латинської Америки, Африки, Австралії та Океанії.

Тема 11. Суспільно-географічна характеристика Англо-Америци.

Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. Склад регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Англо-Америци. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Англо-Америци. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Транспорт і сфера послуг. Зовнішньоекономічні зв'язки. Науково-технічний розвиток.

Суспільно-географічна характеристика США.

Історія відкриття, заселення й господарського освоєння США. Коротка історія формування політичної й адміністративно-територіальної карти країни. Форма державного правління й державного устрою США. Сучасний адміністративно-територіальний поділ держави. Міжнародні організації, до складу яких входить держава. Політико- й економіко-географічне положення США та їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал країни та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин.

Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення США. Американці. «Американський спосіб життя». «Небіле» та іспаномовне населення. Корінне населення. Імміграція. Субурбанізація, контрурбанізація. Американське місто. Позаметрополітенське розселення. Українська діаспора в США.

Позиції в світі. Соціально-економічні, політичні та природні передумови перетворення США в найрозвинутішу і найбагатшу країну світу.

Структура господарства. Роль науки. Університети. Державномонополістичне регулювання. Транснаціональні корпорації. Військово-промисловий кмплекс. Промисловість, його галузева та

територіальна структура (енергетика, чорна і кольорова металургія, хімічна промисловість, машинобудування, автомобільна промисловість, авіаракетокосмічна промисловість, електротехнічна і електронна промисловість, легка і харчова). Високотехнологічні виробництва. Промислові райони. Сільське господарство: рівень розвитку і значення. Аграрні відносини. Форми ведення. Вплив НТП. Співвідношення рослинництва і тваринництва. Ефективність, територіальна спеціалізація і концентрація. Структура, головні галузі та райони спеціалізації. Спеціалізація і типи ферм. Транспорт: значення окремих видів. Сучасний стан залізничного транспорту, головні вантажопотоки. Щільність залізничних доріг. Значення автомобільного транспорту. Дорожня мережа (автобани). Трубопровідний транспорт, його значення у транспортній системі. Розміщення мережі трубопроводів. Значення великих озер і р. Міссісіпі. Морський транспорт: його значення, роль каботажу, головні порти. Повітряний транспорт. Зв'язок і телекомунікації. Сфера послуг: значення в економіці та її галузі: внутрішня торгівля, реклама, культура, мистецтво, охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, туризм.

Характер, структура і географія зовнішніх економічних зв'язків.

Внутрішні відмінності, природна і культурна спадщина. Північ. Мегаполіс Босваш. Нова Англія – класичний приклад старопромислового району. Комплексна характеристика Великого Нью-Йорка. Вашингтон. Приозер'я. Чикаго. Північно-Західний центр. Південь. Гірські штати. Каліфорнія. Агломерації Лос-Анджелеса і Сан-Франциско. Північний Захід. Аляска. Гавайї. Англо-Америка як культурний регіон.

Суспільно-географічна характеристика Канади.

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Канади. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико-й економіко-географічне положення Канади, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Канади. Корінне населення. Англо-французький дуалізм. Українці в Канаді. Інтеграція в США. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Канади. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Канади. Особливе значення гірничодобувної промисловості, її структура. Характеристика галузей обробної промисловості. Головні промислові центри. Сільське господарство: технічне оснащення, значення галузей та їх розміщення. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Сфера послуг країни. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності. Провінції Онтаріо і Квебек. Степові провінції. Британська Колумбія. Канадська північ. Природна і культурна спадщина. Проблеми і перспективи розвитку Канади.

Тема 12. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Латинської Америки. Загальні відомості про регіон. Економіко-географічне та геополітичне положення, їх оцінка. «Сусідство» з США. Склад регіону. Сучасна політична карта регіону. Особливості історичного, культурного, соціально-економічного розвитку. Природно-ресурсний потенціал, його оцінка. Населення: чисельність та його динаміка, демографічна ситуація, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Рівень урбанізації, міста-гіганти. Сільське розселення, спосіб та умови життя. Українці в Аргентині, Бразилії та Уругваї. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Латинської Америки. Місце регіону в міжнародному поділі праці. Аграрно-сировинна спеціалізація. «Нові індустріальні країни». Галузева й територіальна структура промисловості Латинської Америки. Експортні галузі добувної промисловості. Гірничопромислові райони. Старі та нові галузі обробної промисловості, райони їх концентрації. Загальна характеристика сільського господарства регіону. Споживчі культури. Планаційні культури. Тваринництво. Транспорт: його розвиток і особливості. Структура транспортної системи і характеристика видів транспорту. Трансконтинентальні шляхи. Панамський канал. Сфера послуг регіону. Природна і культурна спадщина. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Суспільно-географічна характеристика Бразилії.

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Бразилії. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Бразилії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Бразилії. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Бразилії. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Бразилії. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Суспільно-географічна характеристика Мексики.

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Мексики. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Мексики, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Мексики. Корінне населення. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства

Мексика. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Мексики. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Тема 13. Суспільно-географічна характеристика Ла-Платських країн. Суспільно-географічна характеристика Аргентини.

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) Ла-Платських країн. Рекреація і туризм.

Суспільно-географічна характеристика Аргентини. Історія відкриття, заселення, господарського освоєння Аргентини. Форма державного правління й державного устрою країни. Адміністративно-територіальний поділ держави. Політико- й економіко-географічне положення Аргентини, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Чисельність, динаміка, демографічна ситуація, структура, характер розселення населення Аргентини. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Аргентини. Місце в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Аргентини. Головні промислові центри. Загальна характеристика сільського господарства, головні галузі та особливості їх розміщення. Транспорт: його розвиток та особливості. Структура транспортної системи і характеристика основних видів транспорту. Сфера послуг країни. Рекреація і туризм. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності.

Тема 14. Суспільно-географічна характеристика країн Північного Сходу Південної Америки. Центральна Америка і Вест-Індія.

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північного Сходу Південної Америки. Рекреація і туризм.

Суспільно-географічна характеристика країн Центральної Америки і Вест-Індії

Країни Центральної Америки: загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Центральної Америки. Рекреація і туризм. Економіко-географічна характеристика Коста-Ріки.

Країни Вест-Індії: загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Вест-Індії. Рекреація і туризм. Економіко-географічна характеристика Багамських островів і Куби.

Тема 15. Суспільно-географічна характеристика Андських країн.

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) Андських країн. Рекреація і туризм.

Перу і Чилі: загальна суспільно-географічна характеристика

Тема 16. Суспільно-географічна характеристика Африки. Північна Африка.

Загальні дані про площу і населення. Склад території. Економіко-географічне положення, його оцінка та значення для розвитку країн Африки. Мінеральний та енергетичний склад ресурсів. Водні проблеми. Господарське значення лісних ресурсів. Політична карта, її зміни за історичний період і сучасний стан. Головні політичні проблеми сучасної Африки. Типи країн.

Населення: чисельність, динаміка і демографічна структура. Етнічний і расовий склад. Головні народності. Релігійний склад. Міграція африканського населення та її напрями. Міське і сільське населення. Міста.

Господарство: рівень розвитку країн. Багатоукладність. Особливості розвитку господарства різних країн. Сільське господарство: значення в розвитку економіки африканських країн. Характеристика сучасного аграрного складу. Рівень сучасного розвитку в межах країн. Продовольча проблема. Галузева структура. Головні експортні культури та їх розміщення. Споживчі культури корінного населення. Особливості розвитку і розміщення тваринництва. Сільськогосподарські зони.

Промисловість: структура і значення. Значення Африки в сучасному світі за запасами мінеральних ресурсів. Гірничопромислові райони Африки. Енергетична база. Обробна промисловість. Кустарне виробництво.

Транспорт: значення транспортної системи, її склад. Залізничний, водний транспорт та їх значення. Крупні транспортні центри міжнародного значення (морські порти, аеропорти та ін). Зовнішньоекономічні зв'язки.

Головні регіональні групи країн Африки. Головні риси схожості і відмінності в структурі та розміщенні економіки. Типи країн.

Суспільно-географічна характеристика країн Північної Африки

Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Північної Африки. Рекреація і туризм.

Єгипет: формування території і населення. Особливості розселення населення. Політична система. Економіко-географічне положення. Оцінка природних ресурсів. Головні риси сучасного господарства. Особливе значення бавовни. Енергетична база. Промисловість. Суецький канал і його значення для економіки країни. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Алжир: економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Ресурси Сахари та їх використання. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Галузева структура господарства. Спеціалізація і розміщення сільського господарства. Промисловість та її галузі. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 17. Суспільно-географічна характеристика країн Західної та Східної Африки.

Західна Африка. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Західної Африки. Рекреація і туризм.

Нігерія: територія і економіко-географічне положення. Оцінка природних умов і ресурсів. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Сільське господарство та його структура. Головні райони експортних культур – какао, арахісу, масленої пальми. Розвиток гірничовидобувної промисловості, нафтовидобутку. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Східна Африка. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Східної Африки. Рекреація і туризм.

Ефіопія: територія і економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Сільське господарство, його значення в економіці. Географія галузей. Промисловість: структура і розміщення. Транспорт. Зовнішньоекономічні зв'язки. Внутрішні економіко-географічні відмінності.

Тема 18. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної та Південної Африки.

Центральна Африка. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства, промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Центральної Африки. Рекреація і туризм.

Південна Африка. Загальні відомості про регіон, особливості економіко-географічного положення. Природні умови і ресурси, населення, господарство (особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства,

промисловість, сільське господарство, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки) країн Південної Африки. Рекреація і туризм.

ПАР: територія і географічне положення. Багатство і різновиди мінеральних ресурсів. Оцінка інших природних умов і ресурсів. Населення: чисельність, склад, трудові ресурси. Особливості розселення населення. Промисловість: співвідношення гірничодобувної та обробної промисловості, головні райони їх розміщення. Сільське господарство: структура, розміщення галузей. Транспортна система. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 19. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу.

Історія відкриття, заселення й господарського освоєння Австралії. Коротка історія формування політичної й адміністративно-територіальної карти країни-континента. Форма державного правління й державного устрою Австралії. Сучасний адміністративно-територіальний поділ держави.

Австралія – одна з провідних країн в басейні Тихого океану. Міжнародні організації, до складу яких входить держава. Політико- й економіко-географічне положення Австралії та їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал країни та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Австралії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення. Українці в Австралії. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Австралії. Місце Австралії в міжнародному поділі праці. Галузева й територіальна структура промисловості Австралії. Загальна характеристика сільського господарства Австралії. Транспорт і сфера послуг країни-континента. Зовнішньоекономічні зв'язки. Австралія і Японія. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Внутрішні відмінності та міста Австралії. Порівняльна суспільно-географічна характеристика економічних районів (адміністративно-територіальних одиниць) Австралії. Проблеми і перспективи розвитку Австралії.

Тема 20. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії.

Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії. Поділ Океанії на Меланезію, Полінезію та Мікронезію. Форма державного правління й державного устрою країн регіону. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка. Природно-ресурсний потенціал регіону та його оцінка, найбільші родовища корисних копалин. Динаміка, структура, характер розселення населення Нової Зеландії та Океанії. Демографічні, соціальні, культурні процеси. Проблеми урбанізації. Корінне населення регіону. Особливості економічного розвитку й загальна характеристика господарства Нової Зеландії та Океанії. Галузева й територіальна структура промисловості Нової Зеландії та Океанії. Загальна характеристика сільського господарства Нової Зеландії та Океанії. Транспорт і сфера послуг регіону. Зовнішньоекономічні зв'язки. Товарна і географічна структура експорту й імпорту. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ СРС

Самостійна робота студентів (далі – СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія» в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета СРС – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної ознаки та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання СРС – вивчення тем, питань, винесених на самостійне опрацювання студентами, засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих на лекціях та інших аудиторних заняттях знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета, забезпечення підготовки студентів до поточних аудиторних занять, контрольного заходу та підсумкового (модульного чи семестрового) контролю.

Зміст СРС визначається навчальною програмою, робочою програмою навчальної дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія», даними методичними матеріалами.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі СРС з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія», вирізняються три її основних види:

I – СРС, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять і вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;

II – пошуково-аналітична робота;

III – наукова робота.

Види та форми СРС.	Форма контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконаних завдань під час консультацій та аудиторних занять
1.3. Виконання домашніх завдань, написання рефератів, підготовка доповідей	1.3. Перевірка правильності виконання завдань, написання рефератів, заслуховування доповідей
1.4. Виконання та письмове оформлення завдань, тестів	1.4. Перевірка правильності виконання завдань і тестів під час аудиторних занять та консультацій

1.5. Підготовка до колоквіумів	1.5. Участь у колоквіумах
1.6. Підготовка до семінарських, практичних занять	1.6. Активна участь у семінарських, практичних заняттях
1.7. Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт) та інших форм поточного контролю	1.7. Написання та перевірка контрольної роботи, тестування тощо
1.8. Підготовка до підсумкового (семестрового) контролю	1.8. Перевірка екзаменаційних робіт
1.9. Підготовка до виконання комплексної контрольної роботи (ККР)	1.9. Виконання ККР
1.10. Підготовка до виконання ректорської контрольної роботи (РКР)	1.10. Виконання РКР
<i>II. Пошуково-аналітична робота</i>	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Доповідь за підготовленими матеріалами та їх оцінювання на аудиторних заняттях
2.2. Аналітичний розгляд наукових публікацій	2.2. Доповідь та обговорення результатів виконаної роботи під час аудиторних занять
2.3. Аналіз конкретних практичних ситуацій, підготовка до участі у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ і т. п.	2.3. Участь у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ тощо
2.4. Практикум з навчальної дисципліни з використанням комп'ютерного програмного забезпечення	2.4. Перевірка правильності виконання завдань
<i>III. Наукова робота</i>	
3.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо	3.1. Доповіді на наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо
3.2. Підготовка наукових публікацій (наукових статей, тез тощо)	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку
3.3. Виконання завдань у межах наукових досліджень	3.3. Використання матеріалів у звіті з науково-дослідної роботи (НДР) кафедри
3.4. Підготовка наукових робіт до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	3.4. Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

Для реалізації СРС у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують завдання різних типів і рівнів складності. Студенту пропонуються типи завдань, які передбачають отримання матеріального результату.

Перший рівень СРС забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого.

Другий рівень СРС формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- виконання вправ, тестів, розв'язання правничих ситуацій за лекційними матеріалами теми;
- підготовка контрольних запитань для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою опорно-інформаційних схем;
- підготовка письмових робіт аналітичного характеру за тематичними матеріалами (рефератів, роз'яснень, консультацій) тощо.

Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:

- підготовка пропозицій щодо змін у чинному законодавстві;
- підготовка тез доповіді, пропозицій, роз'яснень щодо практик застосування господарського законодавства тощо. Перевага надається завданням, які забезпечують алгоритмічно-дійовий та творчий рівень засвоєння знань, серед яких: завдання на вміння розв'язувати задачі; аналізувати ситуації, випадки. Факт виконання таких завдань свідчить про прагнення студентів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати лекційний матеріал, розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню студентами відповідно до кожної теми дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія». Кожна тема, яка виносить на самостійне вивчення, передбачає кілька практичних і тестових завдань. Практичні завдання включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, написання рефератів та доповідей за заданими темами, задачі й тестові завдання. Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за темою.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання **рефератів**. Написання реферату повинне починатись із складання продуманого змісту, який складається зі вступу, 2–3 розділів, які можуть ділитись на підрозділи. У вступі визначається мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне і теоретичне значення теми.

Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять

СРС забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, методичними вказівками тощо.

Зміст СРС з дисципліни може складатися з таких видів:

- опанування лекційного матеріалу;
- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом, оформлення звіту про самостійну роботу;
- реферування, анотування рекомендованої літератури;
- формулювання висновків і підсумків;
- заповнення таблиць, креслення структурно-логічних схем;
- складання термінологічних словників, покажчиків, планів;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі курсового проектування, тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних, ректорських контрольних робіт та підсумкової державної атестації;
- інші види діяльності, що ініціюються університетом, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування.

При планування СРС рекомендується користуватись нормами витрат часу (табл.1), які встановлені з досвіду викладачів щодо організації самостійної навчальної роботи студентів.

Таблиця 1.

Рекомендовані норми часу на СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Навантаження, академічних годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	0,5 год./1 год. аудиторних занять
2.	Підготовка до практичних занять	
3.	Підготовка до лабораторних занять	
4.	Підготовка до семінарських занять	1 год./1год. аудиторних семінарських занять
5.	Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, колоквиумів, семестрового контролю)	9 год./1 кр. ECTS
6.	Підготовка і написання рефератів тощо	до 18 год. на реферат
7.	Виконання розрахунково-графічних робіт	до 18 год. на завдання
8.	Опрацювання окремих розділів програм, які не викладаються на лекціях	3 год./1 год. лекційного матеріалу

Опрацювання лекційного матеріалу. Важливу роль у СРС відіграють лекції. Вони слугують підґрунтям та інструментом, що спрямовують студентів до найраціональнішого вивчення навчальної дисципліни, дають знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення навчальної дисципліни.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять. При підготовці до практичних занять студент уважно читає конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із навчальної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, винесення питання на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує студента звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і т.д.

Конспектування. Воно дає можливість повністю засвоїти самостійно опрацьований матеріал. Застосування конспектування свідчить про значущість певних відомостей у даній СРС. Зміст конспекту повинен дозволити студенту:

- 1) чітко формулювати тематику вивченого;
- 2) робити план засвоєного матеріалу та логічно членувати на частини створений текст;
- 3) розуміти місце самостійно опрацьованого матеріалу у контексті відповідних предмету та галузі знання;
- 4) виділяти у вивченому головне;
- 5) вміти наводити приклади для ілюстрації опрацьованого;
- 6) пов'язувати в систему знання, що були та здобуті самостійно;
- 7) уявляти, як використати самостійно здобуті знання на практиці.

Конспект є ефективним якщо міцно закріплює у пам'яті самостійно отриману інформацію.

Практичні заняття, колоквиуми. Мета практичних занять полягає у закріпленні і поглибленні набутих теоретичних знань студентів, опануванні навичками їх застосування при вирішенні конкретних ситуативних питань, контролі за засвоєнням матеріалу, стимулюванні самостійної роботи щодо засвоєння основних положень та вивчення специфіки дисципліни.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові, кейсові ігри та ін.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу). Перевірку засвоєння своїх знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Тести. Особливим способом контролю знань студентів є тестове опитування. Особливість роботи при підготовці до тестового контролю полягає у тому, що позитивне виконання тестових завдань потребує точних знань,

доброї пам'яті, а у певних випадках – розвитку інтуїтивного мислення, оскільки під час тестування заборонено користуватися будь-якими джерелами.

Самостійне вивчення визначених тем дисципліни. СРС включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Студенти в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями. Відповіді на поставлені питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на науково-теоретичні джерела. Перевірка результатів такої СРС (у вигляді письмової роботи чи реферату) здійснюється під час проведення запланованої індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами за графіком роботи кафедри чи індивідуальним графіком, узгодженим між викладачем та студентом, та під час окремих аудиторних занять. Під час перевірки результатів СРС оцінюється як письмовий результат СРС, так і усна доповідь студента з визначеної теми. Результатом перевірки повинне стати нарахування відповідної кількості балів відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю здійснюється студентами шляхом написання контрольних робіт, виконання тестових завдань, вивчення матеріалу за переліком питань.

Пошуково–аналітична робота

Пошуково-аналітична робота є складовою СРС і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел нормативно-правового, науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія», що дозволяє глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Робота із каталогами бібліотек. Для належної підготовки фахівця-правознавця вивчення тієї чи іншої правової дисципліни тільки за допомогою конспекту лекцій та навчальних посібників, підручників є недостатнім. Тому студентам вкрай необхідно опрацювати першоджерела, наукову і спеціальну літературу. Її перелік, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Для отримання необхідної літератури студент зобов'язаний розпочати її пошук у бібліотеці. Якщо у методичному комплексі наводиться список додаткової літератури з усіма необхідними реквізитами (автор, назва джерела, місце та рік видання), то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти у ньому картку із необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж студент проводить наукове дослідження обраної правової проблеми, готує наукову доповідь, виступ на конференцію і йому не відомі реквізити джерела або саме джерело, то необхідно звернутися до систематичного бібліотечного каталогу. В цьому випадку завдання студента зводиться до пошуку необхідної галузі (підгалузі) права і в її межах знайти картку з необхідним джерелом та бібліотечним шифром. В інформаційно-

бібліотечному комплексу МДУ зручною для користування є система комп'ютерних каталогів.

Робота із комп'ютерними інформаційними системами. Великий обсяг необхідної навчально-методичної та наукової інформації містить у собі мережа Internet, яка може бути використана студентами у підготовці до занять, написанні доповідей, рефератів, курсових робіт та ін.

Активне і раціональне використання засобів технічного забезпечення і новітніх технологій сприятиме ефективній підготовці до навчальних занять, розширенню і поглибленню знань.

Наукова робота

Наукова робота студентів може здійснюватись за такими напрямками:

- робота у студентських наукових гуртках;
- написання наукових доповідей, статей ;
- участь у наукових спеціалізованих конференціях, круглих столах, семінарах (з підготовкою наукових доповідей, тез тощо);
- написання курсових робіт з дисципліни.

Оцінюванню підлягає тільки та наукова робота, яка тісно пов'язана з тематикою дисциплін.

Результати самостійної роботи студентів перевіряються контролем поточних знань через опитування на семінарських та практичних заняттях, а також тестуванням з урахуванням відвідування студентом лекцій та наявності конспекту лекційного матеріалу.

Самостійна робота студентів над вивченням курсу «Регіональна економічна і соціальна географія» проводиться за такими формами:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми контролю
		д.ф.н.	д.ф.н.
1	Опрацювання лекційного матеріалу, нових літературних джерел з метою поглиблення розглянутих проблем, закріплення та поглиблення одержаних на лекціях знань	20	
2	Підготовка питань, що виносяться на самостійне вивчення -	52	
	Тема 1. Вступ до дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія».	2	е/к,т
	Тема 2. Політична карта світу.	2	е/к,т
	Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи.	2	е/к,т, д/п
	Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Південної Європи	2	е/к,т, д/п

	Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи. Південно-Східна Європа.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 6. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Центральної Азії. Південно-Західна Азія.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 7 . Суспільно-географічна характеристика країн Південної та Південно-Східної Азії.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 8. Суспільно-географічна характеристика країн Східної Азії.	2	е/к,т, д/п	
	Тема 9. Суспільно-географічна характеристика Англо-Америци	4	е/к,т, д/п	
	Тема 10. Суспільно-географічна характеристика Латинської Америки та Ла-Платських країн.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 11. Суспільно-географічна характеристика країн Північного Сходу Південної Америки. Центральна Америка і Вест-Індія. Андські країни.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 12. Суспільно-географічна характеристика Африки. Північна, Західна та Східна Африка.	5	е/к,т, д/п	
	Тема 13. Суспільно-географічна характеристика країн Центральної та Південної Африки.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 14. Суспільно-географічна характеристика Австралійського Союзу.	4	е/к,т, д/п	
	Тема 15. Суспільно-географічна характеристика Нової Зеландії та Океанії	5	е/к,т, д/п	
3	Підготовка до виконання контрольного заходу (контрольних робіт та тестування) відповідно до основних розділів курсу «Регіональна економічна і соціальна географія»	4	к/р	
Разом за семестр		76		

* переказ лекційного матеріалу – п/л; експрес контроль- е/к; тестування – т; заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією – д/п; заслуховування інформації про науково-дослідницьку роботу – н-д/п; реферати – р.

Тема 1. Вступ до дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія».

1. Теоретичні і методологічні основи курсу «Регіональна економічна і соціальна географія».
2. Історичні аспекти розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу.
3. Об'єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу.
4. Зв'язок регіональної економічної і соціальної географії світу з іншими науками.
5. Теоретичні аспекти дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу

Рекомендована література: 1-3, 7-9, 11, 18,19

Тести для перевірки знань студентів

1. Рівні дослідження, що забезпечують розв'язання науково-практичних завдань в сфері регіональної економічної і соціальної географії:

- а) прогнозований і перспективний;
- б) теоретичний і методичний;
- в) конструктивний і інформаційний;
- г) організаційний і плановий;
- д) аналітичний і балансовий.

2. Вихідною одиницею регіональної диференціації світу є:

- а) країна;
- б) держава;
- в) історико-географічний регіон;
- г) культурний регіон

3. Об'єктом дослідження РЕСГ:

- а) регіональне господарство;
- б) суспільство та його складові;
- в) населення регіонів світу;
- г) усі відповіді вірні

4. Прихильниками ідей євразійства були:

- а) Л.Гумільов;
- б) Г.Кіссінджер;
- в) Р.Челлер;
- г) Ф.Ратцель

5. *Ідеї створення єдиної загальносвітової держави називаються:*

- а) атлантизм;
- б) євразійство;
- в) мондіалізм;
- г) енвайронменталізм

6. *Найбільший внесок у розвиток теорії географічного детермінізму зробили такі вчені:*

- а) Г.Кісінджер;
- б) Ф.Ратцель;
- в) Е.Реклю;
- г) Д.Мейнінг

7. *Наукова течія енвайронменталізму виникла у таких країнах:*

- а) Німеччині;
- б) США;
- в) Франції;
- г) Англії

8. *Хто з вчених заклав основи вчення про економіко – географічне положення:*

- а) М.Колосовський;
- б) М.Баранський;
- в) О.Шаблій;
- г) В.Руденко

9. *До найновіших концепцій регіональної економічної і соціальної географії належить:*

- а) концепція глобальних (світових) міст;
- б) концепція проблемного країнознавства;
- в) теорія регіонального розвитку;
- г) теорія економічного районування

10. *Регіон як певна історико – географічна область:*

- а) має конкретно визначені межі;
- б) об'єднує території не менше двох держав;
- в) має подібні природні, історичні, господарські особливості;
- г) усі відповіді вірні

11. *В чийх працях знайшла своє відображення теорія регіонального розвитку:*

- а) Ю. Саушкіна;
- б) І.Герасимова;
- в) Я.Машбиця;
- г) усі відповіді вірні

Тема 2. Політична карта світу.

1. Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення.
2. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу.
3. Типологія країн світу.

Рекомендована література: 1-3, 7-9, 14-17

Тести для перевірки знань студентів

1. *Держава – це:*

- а) територія, обмежена політичними кордонами, яка може мати суверенітет або бути залежною;
- б) територія, обмежена політичними кордонами, яка сама здійснює суверенітет;
- в) територія, обмежена кордонами, яка знаходиться під політичним або військовим контролем однієї із суверенних держав.

2. *З наведеного переліку виділіть залежну територію:*

- а) Гібралтар;
- в) Нігерія;
- г) Індія;
- д) Бразилія

3. *З наведеного переліку виділіть залежні території:*

- а) Нова Каледонія;
- б) Західна Сахара;
- в) Ватикан;
- г) Нова Зеландія

4. *Скільки суверенних держав налічується нині на політичній карті світу?*

- а) близько 100;
- б) близько 150;
- в) понад 190;
- г) понад 250.

5. *Домінуючою ознакою у виділенні різних типів країн є:*

- а) національний склад населення;
- б) величина території;
- в) конфігурація території;
- г) рівень соціально-економічного розвитку країни

6. *Територіальні води – це води морів та океанів, що прилягають до берегової лінії держави:*

- а) на відстань 350 м від берега;
- б) на відстань 12 морських миль від берега;
- в) на відстань 12 км від берега;
- г) на відстань 200 морських миль від берега.

7. Дуга «Струве» проходить по території:

- а) 10 держав;
- б) 5 держав;
- в) 7 держав;
- г) 12 держав

8. Більшість „нових індустріальних країн” знаходиться:

- а) у Центральній Європі та на Близькому Сході.
- б) у Південно-Східній Азії та Латинській Америці.
- в) у Південній та Південно-Західній Азії.
- г) в Океанії та Північній Африці.

9. НІК «першої хвилі»:

- а) Південна Корея;
- б) Пакистан;
- в) Єгипет;
- г) Тайвань

10. На території півострову Індокитай і численних островах Малайського архіпелагу розміщена:

- а) Південна Азія;
- б) Південно-Східна Азія;
- в) Східна Азія;
- г) Індонезія;

11. До десятки перших за людністю країн світу належать:

- а) Китай, Індія, США, Індонезія, Бразилія, Пакистан.
- б) Китай, Індія, США, Росія, Україна, Польща.
- в) Китай, США, Бразилія, Франція, Великобританія, Італія.
- г) Китай, Індія, США, Туреччина, Німеччина, Монголія.

12. Нині у світі налічується така кількість міжнародних організацій:

- а) понад 10 тис.;
- б) близько 200;
- в) понад 2 тис.;
- г) близько 300;
- д) близько 600

13. Парламентська асамблея ОБСЕ знаходиться в місті:

- а) Берні;
- б) Копенгагені;
- в) Страсбурзі;
- г) Брюсселі

14. Організація ООН з питань освіти, науки і культури має назву:

- а) МАГАТЕ;
- б) ЮНЕСКО;
- в) ОБСЄ;
- г) ЮНІДО

15. ВАТА – це:

- а) Всесвітня асоціація туристських агентств;
- б) міжнародна асоціація наукових експертів з туризму;
- в) міжнародна академія з туризму;
- г) міжнародне бюро соціального туризму;
- д) міжнародний туристичний альянс.

16. БІТС – це:

- а) Всесвітня федерація асоціацій туристських агентств;
- б) міжнародний туристський альянс;
- в) міжнародне бюро туризму й обмінів молоді;
- г) міжнародне бюро соціального туризму;
- д) міжнародна академія з туризму.

17. АІТ – це:

- а) міжнародна асоціація наукових експертів з туризму;
- б) міжнародний туристичний альянс;
- в) міжнародне бюро соціального туризму;
- г) Всесвітня асоціація туристських агентств;
- д) міжнародна академія з туризму.

Тема 3. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи.

1. Територія. Географічне положення. Політична карта регіону.
2. Етапи і рівень економічного і соціального розвитку. Інтеграційні процеси.
3. Структура господарства. Природна і культурна спадщина.
4. Німеччина, Франція, Велика Британія.

Рекомендована література: 1-3, 7, 12-16

Тести для перевірки знань студентів

1. Скільки держав нараховується в Європі:

- а) 55 держав;
- б) 43 держави;
- в) 60 держав;
- г) 49 держав

2. Як змінюється річна сума атмосферних опадів країн Західної Європи:
- а) півночі на південь;
 - б) заходу на схід;
 - в) сходу на захід;
 - г) півдня на північ
3. Для якої країни Західної Європи характерним є субтропічний клімат:
- а) Люксембург;
 - б) Монако;
 - в) Франція;
 - г) Італія
4. Де знаходиться значна частина озер Західної Європи:
- а) улоговинах;
 - б) тектонічних зниженнях;
 - в) грабенах;
 - г) усі відповіді вірні
5. Найбільші кам'яновугільні басейни Західної Європи:
- а) Саарський;
 - б) Рурський;
 - в) Лілльський;
 - г) усі відповіді вірні
6. Яка європейська країна посідає 1-ше місце в Європі за видобутком газу:
- а) Німеччина;
 - б) Нідерланди;
 - в) Франція;
 - г) Австрія
7. В якій європейській країні знаходяться найбільші запаси урану:
- а) Італії;
 - б) Франції;
 - в) Німеччині;
 - г) Австрії
8. Який відсоток лісистості території Західної Європи:
- а) 14%;
 - б) 10 %;
 - в) 22%;
 - г) 30%

9. *Найбільші річки Західної Європи:*

- а) Рейн;
- б) Дунай;
- в) Луара;
- г) усі відповіді вірні

10. *Країни Західної Європи особливо багаті на гідроенергоресурси:*

- а) Австрія;
- б) Франція;
- в) Швейцарія;
- г) усі відповіді вірні

11. *На яких електростанціях виробляється найбільша кількість енергії в Західній Європі:*

- а) ГЕС;
- б) ТЕС;
- в) АЕС;
- г) ГАЕС

12. *Середня густина населення країн Західної Європи:*

- а) 140 осіб;
- б) 90 осіб;
- в) 169 осіб;
- г) 180 осіб

13. *Яка загальна частка міського населення країн Західної Європи:*

- а) 50%;
- б) 65 %;
- в) 73%;
- г) 80%

14. *В яких країнах Західної Європи максимальний приріст населення:*

- а) Австрія;
- б) Італія;
- в) Франція;
- г) Люксембург

15. *Які країни Західної Європи найгустіше заселені:*

- а) Франція;
- б) Німеччина;
- в) Ірландія;
- г) Нідерланди

16. Яке головне віросповідання у народів Західної Європи:

- а) іудаїзм;
- б) християнство;
- в) буддизм;
- г) усі відповіді вірні

17. Відомі автомобільні компанії країн Західної Європи:

- а) «БМВ»;
- б) «Даймлер Крайслер»;
- в) «Пежо»;
- г) усі відповіді вірні

18. Які фірми країн Західної Європи належать до світових лідерів окремих галузевих виробництв:

- а) «Ашет»;
- б) «Пешине»;
- в) «Том сон»;
- г) усі відповіді вірні

19. Яка країна Західної Європи є найбільшим експортером квітів у світі:

- а) Бельгія;
- б) Нідерланди;
- в) Люксембург;
- г) Італія

20. Яка культура у Німеччини стала «національною культурою»:

- а) пшениця;
- б) хміль;
- в) кукурудза;
- г) тютюн

21. Назвіть найбільші авіакомпанії регіону Західної Європи:

- а) «Люфтганза»;
- б) «Ер Франс»;
- в) «Бритіш Еруейз»;
- г) усі відповіді вірні

22. Країна Західної Європи є одним з найбільших експортерів капіталу в світі:

- а) Франція;
- б) Італія;
- в) Німеччина;
- г) Швейцарія

23. *За рахунок якої країни розвивається регіональний експорт високотехнологічної продукції країн Західної Європи:*

- а) Італії;
- б) Німеччини;
- в) Англії;
- г) Франції

24. *Назвіть найбільші ТНК Західної Європи:*

- а) «Бритіш Петролеум»;
- б) «Рено»;
- в) «Шелл»;
- г) усі відповіді вірні

25. *До яких міжнародних організацій входять країни Західної Європи:*

- а) ЄС;
- б) НАТО;
- в) ООН;
- г) усі відповіді вірні

Тема 4. Суспільно-географічна характеристика країн Північної та Південної Європи

1. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи.
2. Швеція. Загальна економічна і соціальна характеристика.
3. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи.
4. Іспанія та Італія. Загальна економічна і соціальна характеристика.

Рекомендована література: 1-3, 7, 12-16

Тести для перевірки знань студентів

1. *Охарактеризуйте економіко-географічне положення країн регіону Північна Європа:*

- а) приморське розташування;
- б) відносна компактність і межування більшості країн;
- в) центральне положення;
- г) усі відповіді вірні

2. *Який клімат є характерним для більшості країн Північної Європи:*

- а) помірний клімат;
- б) середземноморський;
- в) субтропічний;
- г) усі відповіді вірні

3. Де розташована одна з найактивніших вулканічних зон Північної Європи:
- а) Фінляндії;
 - б) Норвегії;
 - в) Данії;
 - г) Ісландії
4. Який рельєф переважає в країнах Північної Європи:
- а) горбкуваті рівнини;
 - б) пагорби;
 - в) низовини;
 - г) молоді гори альпійської складчастості
5. Що є значним багатством країн Північної Європи:
- а) залізна руда;
 - б) ліс;
 - в) торф;
 - г) усі відповіді вірні
6. Яке віросповідання домінує в країнах Північної Європи:
- а) католицизм;
 - б) лютеранство;
 - в) протестантизм;
 - г) іслам
7. В якій з країн Північної Європи сконцентрована найбільша кількість трудових ресурсів:
- а) Данії;
 - б) Швеції;
 - в) Фінляндії;
 - г) Ісландії
8. Найбільші агломерації країн Північної Європи:
- а) Відень;
 - б) Стокгольм;
 - в) Варшава;
 - г) Амстердам
9. Назвіть країну з найнижчою у світі дитячою смертністю:
- а) Фінляндія;
 - б) Ісландія;
 - в) Франція;
 - г) Італія

10. Яка частка міського населення країн Північної Європи:

- а) 53%;
- б) 63%;
- в) 42 %;
- г) 49%

11. Чим зумовлене формування «скандинавської моделі» економічного розвитку:

- а) подібними природно-географічними умовами;
- б) спільними межами;
- в) традиційними історичними зв'язками;
- г) усі відповіді вірні

12. Якими рисами визначається «Скандинавський соціалізм»:

- а) висока соціальна захищеність;
- б) високий рівень життя;
- в) значний рівень податків;
- г) усі відповіді вірні

13. Який рівень безробіття є характерним для країн Північної Європи:

- а) низький рівень безробіття;
- б) середній рівень безробіття;
- в) високий рівень безробіття;
- г) середньоєвропейський

14. Для якої країни Північної Європи характерний високий рівень податків (до 55%):

- а) Австрія;
- б) Норвегія;
- в) Ірландія;
- г) Люксембург

15. Якими рисами вирізняються країни Північної Європи:

- а) високим рівнем промислового розвитку;
- б) порівняно невеликим населенням;
- в) інтенсивним сільським господарством;
- г) усі відповіді вірні

16. Які галузі сільського господарства є провідними у країнах Північної Європи:

- а) рослинництво;
- б) тваринництво;
- в) птахівництво;
- г) молочне та м'ясне скотарство

17. Назвіть найбільші компанії країн Північної Європи:

- а) «Нокія»;
- б) «Вольво»;
- в) «Дануско»;
- г) усі відповіді вірні

18. Яка з названих країн Північної Європи лідирує за розробками нафтовидобувного устаткування:

- а) Данія;
- б) Норвегія;
- в) Фінляндія;
- г) Швеція

19. Яка з названих країн посідає перше місце у світі за забезпеченістю житлом на душу населення:

- а) Данія;
- б) Литва;
- в) Швеція;
- г) Ісландія

20. До яких міжнародних організацій входять країни Північної Європи:

- а) НАТО;
- б) ООН;
- в) ЄС;
- г) усі відповіді вірні

21. Який регіон Європи є «Колискою європейської цивілізації»:

- а) Західна Європа;
- б) Південна Європа;
- в) Північна Європа;
- г) Східна Європа

22. Для якого регіону характерним є розташування найменшої за площею держави:

- а) Південна Європа;
- б) Північна Європа;
- в) Східна Європа;
- г) Західна Європа

23. Які гірські системи належать до регіону Південна Європа:

- а) Апеннінські;
- б) Альпи;
- в) Балканські;
- г) усі відповіді вірні

24. Які країни Південної Європи входять до ЄС:

- а) Іспанія;
- б) Італія;
- в) Португалія;
- г) усі відповіді вірні

25. Яка країна Південної Європи є найдавнішою республікою:

- а) Мальта;
- б) Іспанія;
- в) Італія;
- г) Сан-Марино

26. Яка країна є економічним лідером Південної Європи:

- а) Італія;
- б) Португалія;
- в) Греція;
- г) Мальта

27. Які галузі господарства активно розвиваються у країнах Південної Європи:

- а) судноплавство;
- б) судноремонт;
- в) міжнародний туризм;
- г) усі відповіді вірні

28. Яка з країн Південної Європи посідає одне з перших місць у світі за випуском побутової техніки:

- а) Італія;
- б) Португалія;
- в) Іспанія;
- г) Сан-Марино

29. Назвіть найбільший машинобудівний концерн країн Південної Європи:

- а) «Пірееллі»;
- б) «Фіат»;
- в) «Оліветті»;
- г) усі відповіді вірні

30. В якій з країн Південної Європи рослинництво переважає над тваринництвом:

- а) Італії;
- б) Іспанії;
- в) Португалії;
- г) усі відповіді вірні

31. Які галузі сільськогосподарського виробництва переважають у країнах Південної Європи:

- а) вирощування цитрусових;
- б) виноградарство;
- в) вирощування оливок;
- г) усі відповіді вірні

32. Яка країна Південної Європи є одним із провідних у світі постачальників агар-агару:

- а) Іспанія;
- б) Італія;
- в) Португалія;
- г) Бельгія

33. Яка з країн Південної Європи є найбільшим виробником цементу:

- а) Італія;
- б) Іспанія;
- в) Португалія;
- г) Сан-Марино

34. Яка з країн Південної Європи не входить до ООН:

- а) Андорра;
- б) Сан-Марино;
- в) Ватикан;
- г) Іспанія

Тема 5. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи. Південно-Східна Європа.

1. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи.
2. Польща. Загальна економічна і соціальна характеристика.
3. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи.
4. Болгарія і Хорватія. Загальна економічна і соціальна характеристика.

Рекомендована література: 1-3, 7, 12-16

Тести для перевірки знань студентів

1. Де розташований Верхньосілезький кам'яновугільний басейн?

- а) Чехії;
- б) Угорщині;
- в) Польщі;
- г) Словаччині

2. Якими ріками представлені гідроресурси країн Східної Європи:

- а) Вісла;
- б) Дунай;
- в) Волга;
- г) усі відповіді вірні

3. Які електростанції у країнах Східної Європи є провідними у виробництві електроенергії:

- а) АЕС;
- б) ТЕС;
- в) ГЕС;
- г) ГАЕС

4. Для яких з країн Східної Європи характерними є великі площі болотистих територій:

- а) Польща;
- б) Україна;
- в) Білорусь;
- г) усі відповіді вірні

5. Де розташоване найбільше родовище нікелю в Східній Європі:

- а) Запоріжжя;
- б) Донбас;
- в) Карпати;
- г) Хібіни

6. Де знаходяться найбільші запаси бокситів країн Східної Європи:

- а) Україні;
- б) Білорусі;
- в) Угорщині;
- г) Литві

7. Де знаходиться найбільше родовище марганцю в країнах Східної Європи:

- а) Солікамське;
- б) Нікопольське;
- в) Солігорське;
- г) Курське

8. Назвіть рудні корисні копалини країн Східної Європи:

- а) марганцеві руди;
- б) залізні руди;
- в) мідні руди;
- г) усі відповіді вірні

9. Назвіть нерудні корисні копалини країн Східної Європи:

- а) кам'яні солі;
- б) сірка;
- в) калійні солі;
- г) усі відповіді вірні

10. Назвіть найбільший озерний курорт країн Східної Європи:

- а) Байкал;
- б) Балатон;
- в) Синевир;
- г) Світязь

11. У якій з країн Східної Європи приріст населення додатний:

- а) Україні;
- б) Словаччині;
- в) Угорщині;
- г) Польщі

12. Яке віросповідання населення Східної Європи:

- а) православ'я;
- б) католицизм;
- в) лютеранство;
- г) усі відповіді вірні

13. Яка з країн Східної Європи вважається єдиною мононаціональною державою:

- а) Україна;
- б) Польща;
- в) Білорусь;
- г) Словаччина

14. Який рівень урбанізації країн Східної Європи:

- а) 68%;
- б) 58%;
- в) 43%;
- г) 79%

15. Яка середня густина населення країн Східної Європи:

- а) 56 осіб;
- б) 87 осіб;
- в) 49 осіб;
- г) 63 осіб

16. Яка з країн Східної Європи є світовим лідером за зборами картоплі:

- а) Україна;
- б) Білорусь;
- в) Польща;
- г) Словаччина

17. Назвіть найбільші нафтопереробні заводи країн Східної Європи:

- а) Полоцький;
- б) Кременчуцький;
- в) Мозирський;
- г) усі відповіді вірні

18. Яка країна Східної Європи є одним з найбільших виробників пива:

- а) Україна;
- б) Чехія;
- в) Польща;
- г) Угорщина

19. Яка з країн Східної Європи посідає одне з перших місць у світі за виробництвом та споживанням алюмінієвих виробів на душу населення:

- а) Польща;
- б) Україна;
- в) Угорщина;
- г) Латвія

20. Фармацевтика є традиційною галуззю якої країни Східної Європи:

- а) Польщі;
- б) Словаччини;
- в) Угорщини;
- г) усі відповіді вірні

21. Які трубопроводи проходять через територію Східної Європи:

- а) «Союз»;
- б) «Дружба»;
- в) «Сяйво Півночі»;
- г) усі відповіді вірні

22. Яка з країн Східної Європи за виробництвом алюмінієвих виробів на душу населення є лідером у світі:

- а) Україна;
- б) Польща;
- в) Угорщина;
- г) Словаччина

Номенклатура з дисципліни «Регіональна економічна і соціальна географія»

Економіко-географічний мінімум

Центральна Європа

Польща: Варшава, Лодзь, Краків, Вроцлав, Познань, Гданськ, Щецін.

Райони: Центральний, Центральньо-Західний, Південний, Південно-Західний, Північний, Північно-Східний, Східний, Південно-Східний. Прага, Брно, Пльзень, Карлові-Вари, Острава, Братислава, Кошице, Будапешт, Мішкольц, Дебрецен, Сегед, Печ, Дьєр, Бухарест, Плоєшть, Клуж-Напока, Тімішоара, Констанца, Галац, Софія, Пловдив, Варна, Бургас, Любляна, Марибор, Загреб, Рієка, Спліт, Сараєво, Мостар, Белград, Нові-Сад, Карагуєвац, Ніш, Подгоріца, Пріштина, Скоп'є, Куманово, **Дуррес**, Шкодер, Вльора, Ельбассан, Тірана.

Західна Європа

ФРН

Берлін, Гамбург, Мюнхен, Франкфурт-на-Майні, Бремен, Любек, Росток, Ганновер, Дуйбург, Ессен, Бохум, Дортмунд, Дюссельдорф, Кельн, Бонн, Аххен, Маннгейм, Штутгарт, Трір, Баден-Баден, Нюрнберг, Ляйпціг, Дрезден, Хемніц, Галле.

Райони: Північ (Шлезвіг-Гольштейн, Макленбург-Передня Померанія, Нижня Саксонія), Північний Рейн – Вестфалія, Саксонсько-Тюрингський (Саксонія-Ангальт, Тюрингія, Саксонія), Бранденбург і Барлін, Південний Захід (Гессен, Рейнланд-Пфальц, Саар, Баден-Вюртенберг), Баварія.

Велика Британія

Лондон, Бірмінгем, Манчестер, Ліверпуль, Лідс-Брадфорт, Шеффілд, Ньюкасл-апон-Тайм, Глазго, Кардіфф, Суонсі, Мілдсборо, Ковентрі, Оксфорд, Дербі, Кембрідж, Едінбург.

Райони: Південний Схід, Східна Англія, Південний Захід, Західний Мідленд, Східний Мідленд, Північний Захід, Йоркшир і Хемберсайд, Північна Англія, Уельс, Шотландія, Північна Ірландія.

Франція

Париж, Ліон, Марсель, Гавр, Тулуза, Бордо, Байонна, Руан, Страсбург, Орлеан, Лілль, Дюнкерк, Гренобль, Тулон, Кан, Ніцца, Нант, Брест.

Райони: Північ, Іль-де-Франс, Захід, Паризький басейн, Схід, Південний Схід, Схід-Центр, Середземномор'я.

Історико-географічні регіони: Лотарингія, Ельзас, Нормандія, Бретань, Бургундія, Аквітанія, Прованс, Лангедок-Русильйон.

Італія

Рим, Мілан, Неаполь, Турін, Генуя, Трієст, Болонья, Флоренція, Венеція, Брешіа, Сан-Ремо, Палермо, Верона, Падуя.

Райони: Північний Захід, Ломбардія, Північний Схід, Емілія-Романія, Центр, Лаціо, Амбруцці-Молізе, Кампанія, Південь, Сардинія, Сіцилія.

Області: П'ємонт, Лігурія, Тоскана, Умбрія, Калабрія.

Гельсінкі, Турку, Тампере, Стокгольм, Гетеборг, Мальме, Осло, Берген, Тронгейм, Копенгаген, Рейк'явік, Брюссель, Антверпен, Гент, Льєж, Шарлеруа,

Брюгге, Роттердам, Ейндговен, Амстердам, Утрехт, Гаага, Рондстад, Цюрих, Берн, Базель, Женева, Лозанна, Відень, Грац, Лінц, Зальцбург, Дублін, Корк, Лісабон, Порту, Коїмбра, Мадрид, Барселона, Малага, Сельвія, Більбао, Сарагоса, Валенсія, Афіни, Салоніки.

США. АНГЛО-АМЕРИКА

Босваш (Бостон, Вашингтон, Філадельфія, Нью -Йорк, Балтімор), Сан-Франциско, Сан-Дієго, Лос-Анджелес, Мілуокі, Чікаго, Клівленд, Пітсбург, Даллас, Хьюстон, Сент-Луїс, Кембридж, Сіетл, Міннеаполіс, Новий Орлеан, Детройт, Нашвілл, Майямі, Грінсборо, атланта, Лас-Вегас, Солт-Лейк-Сіті, Денвер, Анкорідж, Гонолулу.

Райони: Північ, південь, Захід, Тихоокеанські штати, Гірські штати, Північно-Західний Центр, Південно-Західний Центр, Північно-Східний Центр, Південно-Східний Центр, Середньоатлантичні Штати, Південноатлантичні штати, Нова Англія.

Приозер'я, Підмонт, Галф.

КАНАДА

Торонто, Монреаль, Ванкувер, Оттава, Уінсор, Квебек, Вінніпег, Едмонтон, Калгарі.

Райони і провінції: Північ, Захід, степовий, Центр, Приатлантичний.

ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА

Мехіко, Богота, Ліма, Сантьяго, Буенос-Айрес, Каракас, Ла-Пас, Панама, Монтевідео, Сан-Паулу, Ріо-де-Жанейро, Сьюдад-Хуарес, Акапулько, Белу-Орізонті, Манаус, Гавана, Гвадалахара, Монтеррей, Чіуауа, Вепакрус, Пуебло, Тіхуана, Гуантанамо, Маракайбо, Медельїн, Калі, Гоянія, Ресіфі, Белен, Курітіба, Сальвадор, Рросаріо, Кордова, Мендоса, Байя-Бланка, Комодоро-Рівадія, Антофагаста.

Райони Мексики: Центральний Схід, Центральний Захід, Північ, Північний Захід, Північний Схід, Схід, Південь, Юкатанський.

Райони Бразилії: Північний Схід, Південний Схід, Південь, Північ, Захід, Центральний Захід, Амазонія.

Райони Аргентини: Пампа, Захід, Північний Захід, Чако, Міжріччя, Пантагонія.

ПІВДЕННА АЗІЯ

ІНДІЯ

Мумбай, Пуна, Сурат, Ахмадабад, Колката, Джамшедпур, Дургапур, Ченнай, Бангалор, Делі, Джайпур, Агра, Канпур, Нагпур, Бхілаї, Ахмадабад, Бхопал, Гайдерабад, Вішакхапатнам, Порт-Блер.

Райони: Північний Захід (Джамму і Кашмір), Захід (Гуджарат, Махараштра), Центр (Мадх'я-Прадеш), Північний Схід (Біхар, Ассам, Сіккім), Південь.

Ісламабад, Лахор, Карачі, Катманду, Тхімпху, Дакка, Чіттагонг. Коломбо, Мале.

ПІВДЕННО-ЗАХІДНА АЗІЯ

Амман, Єрусалим, Тель-Авів, Хайфа, Бейрут, Дамаск, Тріполі, Латакія, Халеб, Анкара, Стамбул, Бурса, Ізмір, Анталія, Адана, Багдад, Тебріз, Тегеран,

Ісфаган, Мешгед, Герад, Кабул, Кандагар, Ель-Кувейт, Манама, Ер-Ріяд, Доха, Абу-Дабі, Дубаї, Маскат, Аден, Сана, Джидда, Мекка, Медина.

Райони Туреччини: Мармуроморський, Внутрішня Анатолія, Егейський, Середземноморський, Чорноморський, Східна Анатолія, Південно-Східна Анатолія.

СХІДНА АЗІЯ

ЯПОНІЯ

Острови: Хонсю, Хоккайдо, Сікоку, Кюсю, Рюкю.

Токайдо, Токіо, Осака, Нагоя, Кіото, Кобе, Тіба, Йокогама, Йокосука, Кавасакі, Хітаті, Канадзава, Нагано, Ніігата, Сендай, Аоморі, Саппоро, Тойота, Хіросіма, Нагасакі, Кітакюсю, Кагосіма.

Райони: Хоккайдо, Тохоку, Канто, Тюбу (Токуріку, Тосан, Токай), Кінкі, Тюгоку, Сікоку, Кюсю.

КИТАЙ

Шанхай, Пекін, Тяньцінь, Сянган, Аоминь, Харбін, Шеньян, Далянь, Ціндао, Шуфунь, Аньшань, Чанчунь, Нанкін, Ухань, Чунцін, Чендеу, Куньмін, Гуагчжоу, Шаньтоу, Фучжоу, Чанша, Хайкоу, Лянчжоу, Хух-Хото, Баотоу, Тайюань, Сіань, Урумчі, Лхаса, Тайвань, Тайбей, Гаосюн.

Райони: Сіньцзян-Уйгурський, Внутрішня Монголія, Тибет і Цинхай, Північний Китай, Дунбей, Басейн Янцзи, Південь Сеул, Пусан, Інчхон, Пхеньян, Улан-Батор, Дархан.

ПІВДЕННО-СХІДНА АЗІЯ

Бангкок, В'єтнам, Куала-Лумпур, Медан, Сінгапур, Джакарта, Сурабан, Уджунгпаданг, Бандунг, Бандан-Сері-Бегаван, Маніла, Батангас, Давао, Пномпень, Хошімін, Ханой, Хайфон, Янгон.

АФРИКА

Північна, Західна, Центральна, Південна, Східна.

Каїр, Александрія, Касабланка, Алжир, Оран, Марракеш, Порт-Саїд, Асуан, Абуджа, Лагос, Нуакшот, Томбукту, Бамако, Ніамей, Нджамена, Абіджан, Дакар, Порт-Гаркорт, Кіншаса, Баззавіль, Дуала, Мбужі-Маї, Найробі, Аддіс-Абеба, Хартум, Момбаса, Дар-ес-Салам, Лубумбаші, Луанда, Лусака, Хараре, Бейра, Віндгук, Булавайо, Порт-Луї.

ПАР

Йоганнесбург, Кейптаун, Дурбан, Преторія, Порт-Елізабет, Кімберлі, Пітермаріцбург, Блумфонтейн, Вітватерсранд.

АВСТРАЛІЯ І ОКЕАНІЯ

Аделаїда, Брісбен, Мельбурн, Перт, Сідней, Канберра, Дарвін, Маун-Айза, Гобарт, Таунсвілл, Окленд, Веллінгтон, Крайстчерч, Порт-Морсбі, Нумеа, Сува, Апіа, Папаете

Райони: Новий Південний Уельс, Вікторія, Квінсленд, Північна Територія, Південна Австралія, Західна Австралія, Тасманія.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій.

ІНДЗ виконується самостійно. На початку семестру кожен студент отримує тему ІНДЗ, що відповідає проблематиці практичних занять та лекційного курсу. Студент має право самостійно обрати тему ІНДЗ заздалегідь узгодивши її з викладачем. Під час проведення практичних занять студент повинен презентувати результати своєї роботи у режимі PowerPoint з використанням мультимедійного обладнання. Оцінка за ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Під час **написання реферату** студент повинен опрацювати не менше п'яти джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи. Текст роботи має містити реферативне викладення матеріалу з приводу визначеної теми.

ІНДЗ складається з титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (за необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику та мету завдання.

Основна частина має містити викладення матеріалу теми.

У висновку потрібно висловити міркування стосовно досягнення мети роботи.

У друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 7 – 10 стор. Орієнтовна кількість сторінок у структурі ІНДЗ становить: вступ – 1 стор.; основна частина 5 – 8 стор.; висновок – 1 стор.; список використаної літератури – 1 стор.

Зміст ІНДЗ: Керуючись планом країнознавчої характеристики туристського потенціалу територіального комплексу (табл. 1) висвітлити туристський потенціал однієї з країн, що наведені у табл. 2.

**План країнознавчої характеристики туристського потенціалу
територіального комплексу**

Офіційна назва країни та її географічне розташування.	
Столиця країни.	
Природні умови	Навести стислі відомості щодо фізико-географічних особливостей країни.
Клімат	Стисла інформація щодо погодних умов по сезонам та окремими географічним і кліматичним районам країни.
Грошова одиниця	Вказується офіційна грошова одиниця країни або декілька грошових одиниць.
Соціально-політичний лад	Стисла характеристика сучасного державного управління в країні.
Економіка	Основні напрямки економічного розвитку країни.
Населення	Має містити основні демографічні характеристики.
Офіційна мова	Вказується державна мова, що закріплена в офіційному діловодстві.
Релігія	Основні релігійні конфесії країни.
Національні традиції та кухня	Розглядаються деякі особливості образу життя місцевого населення, ділового та світського етикету.
Туризм	Основні історичні віхи розвитку туризму, характеристика сучасних туристських потоків, інформація щодо найпопулярніших туристських маршрутів та визначних пам'яток, туристські центри країни.
Додаткова інформація про особливості країни та її мешканців	Різна інформація, що корисна керівнику туристської групи та туристу за такими напрямками: розміщення, покупки, телефон, медичне обслуговування, чаєві тощо.

Таблиця 2

Складіть порівняльну економіко-географічну характеристику країн

№ п/п	Показники	1 країна	2 країна
1.	Територія, тис.км. ²		
2.	Населення (загальна чисельність), млн.осіб		
3.	Природні ресурси		
4.	Галузі спеціалізації промисловості		
5.	Енерговиробничі цикли (ЕВЦ)		
6.	Основні промислові центри		
7.	Основні галузі: рослинництва; тваринництва		
8.	Основні транспортні магістралі		

Таблиця 3

Перелік країн для ІНДЗ

Україна	Польща	Румунія	Чехія	Угорщина	ПАР
Болівія	Швейцарія	Люксембург	Бразилія	Аргентина	Перу
Чилі	Куба	Австрія	Франція	Німеччина	Словенія
Італія	Японія	Іспанія	Китай	Індія	Пакистан
Туреччина	Норвегія	Грузія	Іран	Естонія	Вірменія
Чехія	Бельгія	Куба	Монголія	Венесуела	Мальдівські острови
Ірак	Домініканська Республіка	Мальта	ОАЕ	Казахстан	Монако
Непал	Танзанія	Ізраїль	Сальвадор	Італія	Монако
Бангладеш	Румунія	Південна Корея	Перу	Словаччина	Португалія

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

СРС оцінюється в межах комплексної оцінки знань, виходячи із видів роботи та критеріїв оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведені навчальним планом.

Система оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи. Самостійна (індивідуальна) студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критеріями оцінювання можуть бути:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки та інших технічних засобів.

Контроль систематичного виконання самостійної (індивідуальної) роботи проводять за **4- бальною шкалою за такими критеріями:**

- розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядають;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, вирішенні завдань, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань студентів:

1-й рівень – низький. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень – середній. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень – достатній. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та

колективних завдань при самостійній роботі. Відповідь студента повна, правильна, логічна, обґрунтована та без власних суджень. Студент здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

4-й рівень – високий. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні проблемні ситуації, шукати шляхи їх вирішення, виявляти і захищати свою особисту позицію.

Оцінювання тестових завдань

Студентом надані правильні відповіді на:

0-25% тесту – оцінка «незадовільно»;

26-50% тесту – оцінка «задовільно»;

51-75% тесту – оцінка «добре»;

76-100% тесту – оцінка «відмінно»

Критерії оцінювання реферату

➤ **Оцінка «відмінно»** - реферат написано самостійно, формальні вимоги до реферату виконано, проблему повністю розкрито, висновки містять наукові пропозиції. Для написання реферату студент використав не тільки підручники, а і першоджерела;

➤ **Оцінка «добре»** реферат написано самостійно, всі вимоги до реферату виконані, проблема розкрита; наявні граматичні помилки;

➤ **Оцінка «задовільно»** реферат написано самостійно, але не всіх вимог дотримано, розкриття проблеми неповне;

➤ **Оцінка «незадовільно»** реферат написано самостійно, вимог не дотримано, проблему не розкрито; реферат написано несамоітійно.

Критерії оцінювання відповіді студента на семінарському занятті

➤ **Оцінка «відмінно»** - вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Студент відповідає логічно, послідовно, систематично. Відповідь свідчить про глибоке знання матеріалу. Студент опанував основну й додаткову літературу з теми, рекомендованої планом семінарського заняття. Доповідає впевнено, творчо, у доповіді виявляє науковий підхід, не підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Правильно відповідає на більшість питань викладача та учасників семінарського заняття;

➤ **Оцінка «добре»** студент виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у своїй відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та учасників семінарського заняття. Доволі часто під час відповіді користується конспектом;

➤ **Оцінка «задовільно»** студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно «прикутий» до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх;

➤ **Оцінка «незадовільно»** студент відповідає, читаючи з конспекту, без допомоги якого у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему; студент читає з конспекту, матеріал відповіді студента розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та студентів відповіді не може.

Оцінювання за чотирьохбальною системою

Оцінка «відмінно» - студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;

Оцінка «добре» - загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

Оцінка «задовільно» - студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

Оцінка «незадовільно» - студент не в змозі дати відповідь на поставлене питання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

**Перелік питань до екзамену з дисципліни
«Регіональна економічна і соціальна географія»**

1. Теоретичні і методологічні основи курсу «Регіональна економічна і соціальна географія».
2. Історичні аспекти розвитку регіональної економічної і соціальної географії світу.
3. Об'єкт, предмет та методи дослідження регіональної економічної і соціальної географії світу.
4. Вчення про економіко-географічне положення.
5. Вчення про міжнародний географічний поділ праці.
6. Вчення про територіальну організацію суспільства й господарства (ТОСГ).
7. Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення.
8. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу.
9. Типологія країн світу.
10. Суспільно-географічна характеристика країн Західної Європи.
11. Німеччина. Загальна економічна і соціальна характеристика.
12. Франція. Загальна економічна і соціальна характеристика.
13. Англія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
14. Суспільно-географічна характеристика країн Північної Європи.
15. Швеція. Загальна економічна і соціальна характеристика.
16. Суспільно-географічна характеристика країн Південної Європи.
17. Іспанія та Італія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
18. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Європи.
19. Польща. Загальна економічна і соціальна характеристика.
20. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Східної Європи.
21. Болгарія і Хорватія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
22. Суспільно-географічна характеристика країн Східної і Центральної Азії.
23. Казахстан. Загальна економічна і соціальна характеристика.
24. Суспільно-географічна характеристика країн Південно-Західної Азії.
25. Туреччина. Загальна економічна і соціальна характеристика.
26. Південна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
27. Індія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
28. Південно-Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
29. Індонезія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
30. Східна Азія. Загальна суспільно-географічна характеристика.
31. Японія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
32. Загальні відомості про Англо-Американський регіон.
33. США. Загальна економічна і соціальна характеристика.
34. Канада. Загальна економічна і соціальна характеристика.
35. Загальні відомості про регіон Латинської Америки.
36. Бразилія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
37. Мексика. Загальна економічна і соціальна характеристика.
38. Загальні відомості про Ла-Платські країни.

39. Аргентина. Загальна економічна і соціальна характеристика.
40. Загальні відомості про країни Північного Сходу Південної Америки.
41. Країни Центральної Америки: загальна суспільно-географічна характеристика.
42. Країни Вест-Індії: загальна суспільно-географічна характеристика.
43. Загальні відомості про Андські країни.
44. Перу і Чилі: загальна суспільно-географічна характеристика.
45. Загальні відомості про Африканські країни.
46. Країни Північної Африки: загальна суспільно-географічна характеристика.
47. Єгипет. Загальна економічна і соціальна характеристика.
48. Алжир. Загальна економічна і соціальна характеристика.
49. Загальні відомості про країни Західної Африки.
50. Нігерія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
51. Загальні відомості про країни Східної Африки.
52. Ефіопія. Загальна економічна і соціальна характеристика.
53. Загальні відомості про країни Центральної Африки.
54. Загальні відомості про країни Південної Африки.
55. ПАР. Загальна економічна і соціальна характеристика.
56. Історія відкриття, заселення й господарського освоєння Австралії.
57. Сучасний адміністративно-територіальний поділ держави.
58. Природно-ресурсний та виробничий потенціал країни.
59. Проблеми і перспективи розвитку Австралії.
60. Історія відкриття, заселення, господарського освоєння та формування політичної карти Нової Зеландії та Океанії.
61. Політико- й економіко-географічне положення Нової Зеландії та Океанії, їх оцінка.
62. Природно-ресурсний та виробничий потенціал регіону.
63. Проблеми і перспективи розвитку Нової Зеландії та Океанії.

**Рекомендована література з дисципліни
«Регіональна економічна і соціальна географія»**

Базова

1. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. – К.: Академія, 2003. – 687 с.
2. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
3. Економічна і соціальна географія країн світу / За ред. С. П. Кузика. – Львів: Світ, 2005. – 672 с.
4. Кузик С. П., Книш М. М. Економічна і соціальна географія Америки. – Львів: Вид. центр Львів. ун-ту ім. Івана Франка, 1999. – 300 с.
5. Книш М. М. Економічна і соціальна географія країн, що розвиваються. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 264 с.
6. Книш М. М. Бразилія: Суспільно-географічна характеристика. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 150 с.
7. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посібник. – К.: „Академія”, 2007.

Допоміжна

8. Джаман М. А., Шуканов П. В. Етногеографические аспекты развития глобализации и регионализации в современном мире: монография/ Под ред. М. А. Джимана. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 200 с.
9. Дубович І. Країнознавчий словник–довідник. – К.: Знання, 2004.
10. Жук П., Мазур Н., Соломонюк Р., Турчак Р. Етнополітична карта світу ХХІ століття. – Тернопіль, 2000. – 238 с.
11. Масляк П. О. Країнознавство: Підручник. К: Знання, 2008. – 292 с.
12. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: монографія / А. С. Філіпенко та інші. – К.: Знання України, 2004. – 304 с.
13. Міжнародні організації: Навчальний посібник / За ред. О. С. Кучика. – К: Знання, 2005. – 497 с.
14. Політична географія і геополітика: Навчальний посібник / За ред. Б. П. Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
15. Ушакова Н. Г., Помінова І. І. Соціально – економічні типи країн: Навч. посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
16. Філіпенко А. С. Цивілізаційні виміри економічного розвитку – К.: Знання України, 2002. – 190 с.
17. Цапок С. Етнодемографічна картина сучасного світу (енциклопедичне дослідження). Львів: ІРД НАН України, 2007 – 418 с.
18. Юрківський В. М. Регіональна економіка і соціальна географія. Зарубіжні країни: підручник. – К: Либідь, 2000. – 416 с.
19. Яценко Б. П., Бобарицька В. К. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.

Навчально-методичне видання

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА І СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

Методичні рекомендації
Укладачі Т.Ю.Лужанська
Н.С.П'ятка

Тираж 10 пр

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК
№ 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>